

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 28/2002 rd

Statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Liberia

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 november 2002 statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhets-

råds beslut om Liberia (F 1/2002 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- enhetschef Marja Lehto, utrikesministeriet.

FÖRORDNINGEN

Förenta Nationernas säkerhetsråd antog den 19 november 1992 resolution 788 (1992) om förbud mot leverans av vapen och krigsmateriel till Liberia. Vapenleveransförbudet förstärktes genom resolution 1343 (2001), som säkerhetsrådet antog den 7 mars 2001, och utvidgades till all annan tillhörande materiel, inklusive vapen och ammunition, militärfordon och militärutrustning, paramilitär utrustning samt leverans och försäljning av reservdelar för dessa. Vidare förbjuder resolutionen teknisk utbildning eller tekniskt stöd avseende tillhandahållande, tillverkning, underhåll eller användning av ovan nämnda materiel.

Men förbudet gäller inte leverans eller teknisk utbildning eller tekniskt stöd i anknytning till leverans av ickedödande militär utrustning enbart för humanitära eller skyddande ändamål som godkänts av den kommitté som inrättats genom resolution 1343 (2001). Förbudet gäller inte

heller skyddsbeklädnad, däribland skottsäkra västar och militärhjälm, som FN:s personal, representanter för massmedierna och anställda och biträdande personal i humanitärt biståndssamarbete tillfälligt för in i Liberia enbart för personligt bruk.

FN:s säkerhetsråds resolution 1343 (2001) förbjuder också import av alla oslipade diamanter från Liberia, oavsett om diamanterna har sitt ursprung där eller inte. Säkerhetsrådet beslutade genom resolution 1408 (2002) förlänga sanktionerna fram till den 7 maj 2003.

Vapenexportförbudet enligt FN:s säkerhetsråds resolution 788 (1992) har satts i kraft i Finland genom förordning (1193/1992). Förordningen grundar sig på lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967, ändrad 705/1997, 191/2000, 882/2001 och 364/2002).

Europeiska unionens råd antog den 7 maj 2001 en gemensam ståndpunkt 2001/357/GUSP som i linje med FN:s säkerhetsråds resolutioner ovan förbjuder export av vapen och all annan tillhörande materiel till Liberia. Förbudet mot import av oslipade diamanter och mot att tillhandahålla teknisk utbildning eller tekniskt stöd avseende tillhandahållande, tillverkning, underhåll eller användning av krigsmateriel har satts i kraft dels genom den gemensamma ståndpunkten, dels genom rådets förordning (EG) nr 1146/2001. Sanktionerna förlängdes enligt säkerhetsrådets resolution 1408 (2002) genom den gemensamma ståndpunkten 2002/457/GUSP och rådets förordning (EG) nr 1318/2002 som verkställer ståndpunkten.

Export och transitering av försvarsmateriel är tillåtet i Finland bara med särskilt tillstånd. Enligt bilaga 2.1.2 och 2.1.3 till de allmänna riktlinjerna om export och transitering av försvarsmateriel iakttas i tillståndsbesluten de förbud mot vapenexport som säkerhetsrådet utfärdat genom sitt bindande beslut och EU:s förbud mot vapenexport. Olovlig export av försvarsmateriel bestraffas enligt lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990).

Förpliktelser som grundar sig på FN:s säkerhetsråds bindande beslut, som förbudet mot vapenexport till Liberia, har tidigare satts i kraft genom nationella förordningar utifrån lagen om

uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen.

Numera anses denna dubbelreglering av verkställigheten och tillsynen över förpliktelserna olämplig. Under de senaste åren har förpliktelserna gällande förbud mot vapenexport som grundar sig på FN:s säkerhetsråds bindande beslut inte satts i kraft genom nationell förordning. Lagen om transport och transitering av försvarsmateriel anses ge både adekvata och effektiva verktyg för att verkställa och övervaka förpliktelserna gällande vapenembargo. Under Finlands EU-medlemskap har förpliktelser gällande andra ekonomiska sanktioner inte heller satts i kraft genom nationella förordningar. Det har däremot skett genom rådets förordningar, och brott mot dem bestraffas enligt 46 kap. 1—3 § i strafflagen.

Den föreslagna förordningen avser inte att ändra denna förpliktelse som bygger på FN:s säkerhetsråds resolutioner och EU:s gemensamma ståndpunkt och förordning och som med vissa undantag förbjuder export av vapen och krigsmateriel, teknisk utbildning eller tekniskt stöd avseende tillhandahållande, tillverkning, underhåll eller användning av krigsmateriel och import av oslipade diamanter från Liberia.

Förordningen har trätt i kraft den 13 november 2002.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den föreliggande förordningen baserar sig på bestämmelser i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen och är enligt utrikesutskottets mening behövlig.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att förordningen inte upphävs.

Helsingfors den 5 december 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Henrik Lax /sv
medl. Ulla Anttila /gröna
Bjarne Kallis /kd
Antero Kekkonen /sd
Juha Korkea-aho /cent

Outi Ojala /vänst
Kalevi Olin /sd
Sirpa Pietikäinen /saml
Mirja Ryyänen /cent
Hannu Takkula /cent
Matti Tiuri /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.